

**შემოსავლების
სამსახური**

ბრძანება N 15464

21/05/2021

საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრის მიზნით, არაარსებითი ეკონომიკური გავლენის მქონე სამეურნეო ოპერაციების შესახებ მეთოდური მითითების დამტკიცების თაობაზე

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-5 ნაწილის, მე-8 მუხლის მე-11 ნაწილის, „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის - შემოსავლების სამსახურის დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2011 წლის 23 მაისის №303 ბრძანებით დამტკიცებული დებულების მე-3 მუხლის მე-2 პუნქტის „ზ“ და „უ“ ქვეპუნქტების და საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 61-ე მუხლის 1-ლი ნაწილის საფუძველზე,

ვბრძანებ:

1. დამტკიცდეს მეთოდური მითითება „სავაჭრო ობიექტებში გამოვლენილი საქონლის (სურსათის) არაარსებითი დანაკარგების დანაკლისად განუხილველობის შესახებ“ N1 დანართის შესაბამისად.
2. ამ ბრძანებით დამტკიცებული მეთოდური მითითება გამოიყენება 2020 წლის 1 იანვრიდან გამოვლენილი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების დანაკლისების მიმართ.
3. ძალადაკარგულად გამოცხადდეს „საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრის მიზნით, არაარსებითი ეკონომიკური გავლენის მქონე სამეურნეო ოპერაციების შესახებ მეთოდური მითითების დამტკიცების თაობაზე“ შემოსავლების სამსახურის უფროსის 2020 წლის 07 ივლისის №18363 ბრძანება.
4. ეს ბრძანება ამოქმედდეს ხელმოწერისთანავე.

ლევან კაკავა

სამსახურის უფროსი

მეთოდური მითითება „სავაჭრო ობიექტებში გამოვლენილი საქონლის (სურსათის) არაარსებითი დანაკარგების დანაკლისად განუხილველობის შესახებ“

მუხლი 1. ზოგადი პრინციპი

საქართველოს საგადასახადო კოდექსის მე-2 მუხლის მე-5 ნაწილის, მე-8 მუხლის მე-11 ნაწილის და 73-ე მუხლის მე-9 ნაწილის „ა“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, პირის საგადასახადო ვალდებულების განსაზღვრის მიზნით, საგადასახადო ორგანოს მიერ მხედველობაში არ მიიღება გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებში გამოვლენილი საქონლის (სურსათის) არაარსებითი დანაკარგი, რომელსაც არ აქვს არსებითი ეკონომიკური გავლენა.

მუხლი 2. სავაჭრო ობიექტი

ამ მეთოდური მითითების მიზნებისთვის, სავაჭრო ობიექტი არის მაღაზია (მარკეტი, სუპერმარკეტი ან ჰიპერმარკეტი), სადაც საქონლის (სურსათის) საცალო რეალიზაცია ხორციელდება „ღია საწყობის“ პრინციპით.

მუხლი 3. ღია საწყობი

ყველა ჩამოთვლილი პირობის დაცვით, ამ მეთოდური მითითების მიზნებისთვის, ღია საწყობი არის სავაჭრო სივრცე:

- ა) სადაც იდენტიფიცირებულია მომხმარებელთა შესასვლელ-გასასვლელი;
- ბ) სადაც გასაყიდად განკუთვნილი საქონელი (სურსათი) განთავსებულია მომხმარებლისთვის ხელმისაწვდომ ადგილას - თაროებზე, დახლ-მაცივრებში და სხვა სათავსოებში;
- გ) სადაც მომხმარებელი დამოუკიდებლად ან/და მოლარე-კონსულტანტის დახმარებით ირჩევს სასურველ საქონელს (სურსათს);
- დ) სადაც საქონლის (სურსათის) შეძენა-რეალიზაცია აღირიცხება შტრიხ-კოდებითა და პროგრამული უზრუნველყოფის საშუალებით და ამ აღრიცხვით, იდენტიფიცირებადია როგორც შეძენილი საქონლის (სურსათის) თვითღირებულება, ისე ამავე საქონლის (სურსათის) რეალიზაციიდან მიღებული თანხა.

მუხლი 4. საქონელი (სურსათი)

ამ მეთოდური მითითების მიზნებისთვის, საქონელი (სურსათი) არის ადამიანის საკვებად განკუთვნილი ნებისმიერი გადამამუშავებული, ნაწილობრივ გადამამუშავებული ან გადამამუშავებელი პროდუქტი, ასევე, ყველა სახის სასმელი (გარდა აქციზური საქონლისა, ღვინისა და მარკირებას/ნიშანდებას დაქვემდებარებული სასმელებისა), საღეჭი რეზინა და სურსათში გამოსაყენებელი ნებისმიერი ნივთიერება, რომელიც გამოიყენება სურსათის შემადგენლობაში მისი წარმოებისა და გადამამუშავების დროს.

მუხლი 5. არაარსებითი დანაკარგი და მისი გამოანგარიშება

1. ამ მუხლის დებულებათა გათვალისწინებით, არაარსებითი დანაკარგი არის გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებში მიმდინარე კალენდარული წლის განმავლობაში გამოვლენილი საქონლის (სურსათის) დანაკლისის ჯამი, რომლის საბაზრო ღირებულება (დღგ-ის გარეშე) არ აღემატება წინა კალენდარული წლის განმავლობაში გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული, მათ შორის დანაკლისად დაბეგრული, საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა (დღგ-ის გარეშე) ჯამის 1%-ს, გარდა ამავე მეთოდური მითითების მე-6 მუხლით გათვალისწინებული შემთხვევისა.

2. ამ მეთოდური მითითებით გათვალისწინებული არაარსებითი დანაკარგი, გადასახადებით დაბეგრის მიზნებისათვის არ განიხილება დანაკლისად.

მაგალითი N1

ფაქტობრივი გარემოება

შპს „X“-ის საგადასახადო რეგისტრაციის პერიოდი სრულად მოიცავს 2020-2021 წლებს და მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში, ორი სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტიდან საწარმო ახორციელებდა საქონლის (სურსათის) და ჰიგიენის საშუალებების რეალიზაციას „ღია საწყობის“ პრინციპით.

აღნიშნული საქმიანობის პარალელურად, ამავე პერიოდში, შპს „X“ ფლობდა კომერციულ ფართებს, რომლებსაც გასცემდა იჯარით და იღებდა შემოსავალს.

მოცემულ პირობებში, შპს „X“-ის 2020 წლის შემოსავალმა შეადგინა 2 200 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე). მათ შორის:

- საქონლის (სურსათის) რეალიზაციიდან 1 200 000 ლარი (თითოეული სავაჭრო ობიექტიდან 600 000 ლარი);
- ჰიგიენის საშუალებებიდან 200 000 ლარი (თითოეული სავაჭრო ობიექტიდან 100 000 ლარი);
- იჯარიდან 800 000 ლარი.

შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ ორივე სავაჭრო ობიექტში ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2021 წლის მაისის თვეში ერთ-ერთ მათგანში გამოვლინდა დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), ჯამში 5 000 ლარი. მათ შორის:

- საქონლის (სურსათის) დანაკლისი 4 000 ლარი;
- ჰიგიენის საშუალებების დანაკლისი 1 000 ლარი.

2021 წლის სხვა თვეებში დანაკლისი არ გამოვლენილა.

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, მხედველობაში მიიღება მხოლოდ საქონლის (სურსათის) რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავალი (600 000 + 600 000) და შესაბამისად, შპს „X“-ის 2021 წლისათვის არაარსებითი დანაკარგი იქნება (1 200 000 * 1%) 12 000 ლარი, რომელიც შეიძლება გამოყენებულ იქნას მხოლოდ საქონლის (სურსათის) დანაკლისის ნაწილში. ამდენად, 2021 წლის მაისის თვეში დაბეგვრას დაექვემდებარება ჰიგიენის საშუალებებში გამოვლენილი დანაკლისი (1 000 ლარი), ხოლო საქონელში (სურსათში) გამოვლენილი დანაკლისი (4 000 ლარი) ჩათვლება, როგორც არაარსებითი დანაკარგი.

3. თუ გადასახადის გადამხდელის ეკონომიკურ საქმიანობასთან მიმართებაში, არ არსებობს ან არსებობს არასრული წინა კალენდარული წელი, გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თარიღიდან პირველივე სრული კალენდარული წლის ბოლომდე, არაარსებითი დანაკარგი დგინდება ამ პერიოდის თითოეული კალენდარული თვის მიმართ ცალ-ცალკე, შემდეგი წესით:

ა) ამ პერიოდში პირველად გამოვლენილი დანაკლისის შემთხვევაში, დანაკლისის გამოვლენის კალენდარული თვის მიმართ არაარსებითი დანაკარგი არის საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, რომლის საბაზრო ღირებულება არ აღემატება, გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თარიღიდან ამ დანაკლისის გამოვლენის კალენდარული თვის ჩათვლით, გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამის 1% (მაგალითი N2).

ბ) ამ პერიოდში მეორედ და ყოველ შემდგომ ჯერზე გამოვლენილი დანაკლისის შემთხვევაში, დანაკლისის გამოვლენის კალენდარული თვის მიმართ არაარსებითი დანაკარგი არის საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, რომლის საბაზრო ღირებულება არ აღემატება, გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თარიღიდან ამ დანაკლისის გამოვლენის კალენდარული თვის ჩათვლით, გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამის 1%, იმ პირობით, რომ აღნიშნული თანხა უნდა შემცირდეს წინა კალენდარულ თვეებში გამოყენებული არაარსებითი დანაკარგებით (მაგალითი N3).

მაგალითი N2

ფაქტობრივი გარემოება

შპს „X“-ის საგადასახადო რეგისტრაციის პერიოდი არასრულად მოიცავს 2020 წელს (პირი გადასახადის გადამხდელად დარეგისტრირდა 01.06.2020-ში) და სრულად მოიცავს 2021 წელს. ამასთან, მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში, სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტიდან საწარმო ახორციელებდა საქონლის (სურსათის) რეალიზაციას „ღია საწყობის“ პრინციპით.

შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ სავაჭრო ობიექტებში ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2020 წლის ოქტომბრის თვეში გამოვლინდა საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), ჯამში 4 000 ლარი.

გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თვიდან (ივნისი/2020) დანაკლისის პირველად გამოვლენის თვის ჩათვლით (ოქტომბერი/2020), გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამმა 500 000 ლარი შეადგინა (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

2020 წლის ოქტომბრის თვის არაარსებითი დანაკარგი იქნება $(500\ 000 * 1\%)$ 5 000 ლარი, შესაბამისად, ამ თვეში არ წარმოიშობა დასაბეგრი დანაკლისი, ამასთან, პირი უფლებამოსილია 2020 წლის ოქტომბრის თვის არაარსებითი დანაკარგის გამოუყენებელი ნაწილი, $(5\ 000 - 4\ 000)$ 1 000 ლარი გამოიყენოს შემდგომ პერიოდებში.

მაგალითი N3

ფაქტობრივი გარემოება

ფაქტობრივი გარემოება იგივეა, რაც მე-2 მაგალითში და ამასთან:

- შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ სავაჭრო ობიექტებში მე-2-ჯერ ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2021 წლის თებერვლის თვეში გამოვლინდა საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), ჯამში 10 000 ლარი.

- გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თვიდან (ივნისი/2020) დანაკლისის მე-2-ჯერ გამოვლენის თვის ჩათვლით (თებერვალი/2021), გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამმა 1 200 000 ლარი შეადგინა (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

2021 წლის თებერვლის თვის არაარსებითი დანაკარგი იქნება $((1\ 200\ 000 * 1\%) - 4\ 000)$ 8 000 ლარი. შესაბამისად, ამავე თვეში დაბეგვრას დაექვემდებარება არაარსებით დანაკარგზე მეტი ოდენობით არსებული დანაკლისი $(10\ 000 - 8\ 000)$ 2 000 ლარი.

მუხლი 6. გადაანგარიშება

1. არაარსებითი დანაკარგი ექვემდებარება გადაანგარიშებას, თუ მიმდინარე კალენდარული წლის განმავლობაში რეალიზებული, მათ შორის დანაკლისად დაბეგრილი, საქონლის სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამი (დღგ-ის გარეშე) არსებითად განსხვავდება წინა სრული კალენდარული წლის ანალოგიური მონაცემისაგან. კერძოდ, შესაბამისი თანხა (ბრუნვა) წინა წელთან შედარებით:

ა) თუ გაიზარდა 10%-ით ან მეტით, მიმდინარე კალენდარული წლის განმავლობაში დაბეგრილი დანაკლისები ექვემდებარება იმავე კალენდარული თვეების დეკლარაციების დაზუსტების გზით შემცირებას, რომლებშიც მოხდა მათი ასახვა (დაბეგვრა);

ბ) თუ შემცირდა 10%-ით ან მეტით, მიმდინარე კალენდარული წლის განმავლობაში დაუბეგრავი დანაკლისები ექვემდებარება ამავე წლის დეკემბრის თვის საანგარიშო პერიოდის შესაბამის დეკლარაციებში ასახვას (დაბეგვრას).

მაგალითი N4

ფაქტობრივი გარემოება

შპს „X“-ის საგადასახადო რეგისტრაციის პერიოდი სრულად მოიცავს 2020-2021 წლებს და მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში, სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტებიდან საწარმო ახორციელებდა საქონლის (სურსათის) რეალიზაციას „ღია საწყობის“ პრინციპით.

მოცემულ პირობებში, შპს „X“-ის 2020 წლის შემოსავალმა შეადგინა 1 000 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტში ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2021 წლის მაისის თვეში გამოვლინდა საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), ჯამში 12 000 ლარი.

2021 წლის სხვა თვეებში დანაკლისი არ გამოვლენილა.

შპს „X“-ის 2021 წლის შემოსავალმა შეადგინა 1 500 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, 2021 წლის მაისში გამოვლენილი დანაკლისის ნაწილი, $(12\,000 - (1\,000\,000 \cdot 1\%))$ 2 000 ლარი არ ჩაითვლება, როგორც არაარსებითი დანაკარგი და შესაბამისად, იგი დაექვემდებარება ამავე თვეში დაბეგვრას, ვინაიდან, მოცემულ შემთხვევაში, 2020 წლის შედეგებიდან გამომდინარე, 2021 წლის მაისში გამოვლენილი არაარსებითი დანაკარგის ზღვარი $(1\,000\,000 \cdot 1\%)$, 10 000 ლარი, 2 000 ლარით ნაკლებია ვიდრე ამავე პერიოდის დანაკლისი (12 000 ლარი).

ამასთან, ვინაიდან 2021 წლის შედეგებით სახეზეა რეალიზაციის მოცულობის არსებითი ზრდა (50 პროცენტი) და გადაანგარიშებას დაქვემდებარებული არაარსებითი დანაკარგის ზღვარი შეადგენს $(1\,500\,000 \cdot 1\%)$ 15 000 ლარს, არაარსებითი დანაკარგის გადაანგარიშების მიზნით, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, 2021 წლის დასრულების შემდეგ, 2021 წლის მაისის თვის დეკლარაცი(ებ)ის დაზუსტების გზით, სრულად შეამციროს დაბეგრილი დანაკლისი (2 000 ლარი).

მაგალითი N5

ფაქტობრივი გარემოება

პირობები იგივეა რაც მე-4 მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ შპს „X“-ის 2021 წლის შემოსავალმა შეადგინა 1 050 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, 2021 წლის მაისში გამოვლენილი დანაკლისის ნაწილი, $(12\,000 - (1\,000\,000 \cdot 1\%))$ 2 000 ლარი არ ჩაითვლება, როგორც არაარსებითი დანაკარგი და შესაბამისად, იგი დაექვემდებარება ამავე თვეში დაბეგვრას, ვინაიდან, მოცემულ შემთხვევაში, 2020 წლის შედეგებიდან გამომდინარე, 2021 წლის არაარსებითი დანაკარგის ზღვარი $(1\,000\,000 \cdot 1\%)$, 10 000 ლარი, 2 000 ლარით ნაკლებია ვიდრე ამავე პერიოდის დანაკლისი (12 000 ლარი).

ამასთან, ვინაიდან 2021 წლის შედეგებით სახეზეა რეალიზაციის მოცულობის არაარსებითი ზრდა (5 პროცენტი), არაარსებითი დანაკარგის გადაანგარიშების მიზნით, გადასახადის გადამხდელს უფლება არ აქვს 500 ლარით ($(1\,050\,000 \cdot 1\%) - 10\,000$) შეამციროს ამავე წლის მაისის თვეში დაბეგრული დანაკლისი (2 000 ლარი).

მაგალითი N6

ფაქტობრივი გარემოება

შპს „X“-ის საგადასახადო რეგისტრაციის პერიოდი სრულად მოიცავს 2020-2021 წლებს და მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში, სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტებიდან საწარმო ახორციელებდა საქონლის (სურსათის) რეალიზაციას „ღია საწყობის“ პრინციპით.

მოცემულ პირობებში, შპს „X“-ის 2020 წლის შემოსავალმა შეადგინა 1 000 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტში ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2021 წლის მაისის თვეში გამოვლინდა საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), ჯამში 12 000 ლარი.

2021 წლის სხვა თვეებში დანაკლისი არ გამოვლენილა.

შპს „X“-ის 2021 წლის შემოსავალმა შეადგინა 850 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, 2021 წლის მაისში გამოვლენილი დანაკლისის ნაწილი, $(12\,000 - (1\,000\,000 \cdot 1\%))$ 2 000 ლარი არ ჩაითვლება, როგორც არაარსებითი დანაკარგი და შესაბამისად, იგი დაექვემდებარება ამავე თვეში დაბეგვრას, ვინაიდან, მოცემულ შემთხვევაში, 2020 წლის შედეგებიდან გამომდინარე, 2021 წლის არაარსებითი დანაკარგის ზღვარი $(1\,000\,000 \cdot 1\%)$, 10 000 ლარი, 2 000 ლარით ნაკლებია ვიდრე ამავე პერიოდის დანაკლისი (12 000 ლარი).

ამასთან, ვინაიდან 2021 წლის შედეგებით სახეზეა რეალიზაციის მოცულობის არსებითი შემცირება (15 პროცენტი), არაარსებითი დანაკარგის გადაანგარიშების მიზნით, გადასახადის გადამხდელი ვალდებულია, 2021 წლის დეკემბრის თვის საანგარიშო პერიოდის დეკლარაციებში ასახვის გზით, დამატებით დაბეგროს ამავე წლის მაისის თვეში არაარსებით დანაკარგად განხილული დანაკლისის ნაწილი $(10\,000 - (850\,000 \cdot 1\%))$ 1 500 ლარი.

მაგალითი N7

ფაქტობრივი გარემოება

პირობები იგივეა რაც მე-6 მაგალითში იმ განსხვავებით, რომ შპს „X“-ის 2021 წლის შემოსავალმა შეადგინა 950 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, 2021 წლის მაისში გამოვლენილი დანაკლისის ნაწილი, $(12\ 000 - (1\ 000\ 000 \cdot 1\%))$ 2 000 ლარი არ ჩაითვლება, როგორც არაარსებითი დანაკარგი და შესაბამისად, იგი დაექვემდებარება ამავე თვეში დაბეგვრას, ვინაიდან, მოცემულ შემთხვევაში, 2020 წლის შედეგებიდან გამომდინარე, 2021 წლის არაარსებითი დანაკარგის ზღვარი, $(1\ 000\ 000 \cdot 1\%)$ 10 000 ლარი, 2 000 ლარით ნაკლებია ვიდრე ამავე პერიოდის დანაკლისი (12 000 ლარი).

ამასთან, ვინაიდან, 2021 წლის შედეგებით სახეზეა რეალიზაციის მოცულობის არაარსებითი შემცირება (5 პროცენტი), არაარსებითი დანაკარგის გადაანგარიშების მიზნით, გადასახადის გადამხდელი არ არის ვალდებული დამატებით დაბეგროს ამავე წლის მაისის თვეში არაარსებით დანაკარგად განხილული დანაკლისის ნაწილი $(10\ 000 - (950\ 000 \cdot 1\%))$ 500 ლარი.

2. ახლად რეგისტრირებულ გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს როგორც პირველი არასრული კალენდარული წლის ბოლოს (მაგალითი N8), ისე პირველი სრული კალენდარული წლის ბოლოს (მაგალითი N9) გადაიანგარიშოს არაარსებითი დანაკარგები.

მაგალითი N8

ფაქტობრივი გარემოება

შპს „X“-ის საგადასახადო რეგისტრაციის პერიოდი არასრულად მოიცავს 2020 წელს (პირი გადასახადის გადამხდელად დარეგისტრირდა 01.06.2020-ში). მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში, სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტიდან საწარმო ახორციელებდა საქონლის (სურსათის) რეალიზაციას „ღია საწყობის“ პრინციპით.

შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ სავაჭრო ობიექტებში ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2020 წლის ოქტომბრის თვეში გამოვლინდა საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), ჯამში 6 000 ლარი.

გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თვიდან (ივნისი/2020) დანაკლისის პირველად გამოვლენის თვის ჩათვლით (ოქტომბერი/2020), გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამმა 500 000 ლარი შეადგინა (დღგ-ის გარეშე).

ამასთანავე, გადასახადის გადამხდელის 2020 არასრული წლის რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამმა (დღგ-ის გარეშე) შეადგინა 650 000 ლარი.

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, 2020 წლის ოქტომბერში გამოვლენილი დანაკლისის ნაწილი, $(6\ 000 - (500\ 000 \cdot 1\%))$ 1 000 ლარი არ ჩაითვლება, როგორც არაარსებითი დანაკარგი და შესაბამისად, იგი დაექვემდებარება ამავე თვეში დაბეგვრას.

ამასთან, ვინაიდან არასრული 2020 წლის არაარსებითი დანაკარგის ზღვარია 6 500 ლარი ($650\,000 \cdot 1\%$), არაარსებითი დანაკარგის გადაანგარიშების მიზნით, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, 2020 წლის დასრულების შემდეგ, ამავე წლის ოქტომბრის თვის დეკლარაცი(ებ)ის დაზუსტების გზით, სრულად შეამციროს დაბეგრილი დანაკლისი (1 000 ლარი).

მაგალითი N9

ფაქტობრივი გარემოება

ფაქტობრივი გარემოება იგივეა, რაც მე-8 მაგალითში და ამასთან:

- შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ სავაჭრო ობიექტებში მე-2-ჯერ ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2021 წლის თებერვლის თვეში გამოვლინდა საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), ჯამში 10 000 ლარი.

- გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თვიდან (ივნისი/2020) დანაკლისის მე-2-ჯერ გამოვლენის თვის ჩათვლით (თებერვალი/2021), გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამმა 1 200 000 ლარი შეადგინა (დღგ-ის გარეშე).

- გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თვიდან (ივნისი/2020) პირველივე სრული კალენდარული წლის ბოლომდე (დეკემბერი/2021) გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამმა 1 500 000 ლარი შეადგინა (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, 2021 წლის თებერვალში გამოვლენილი დანაკლისის ნაწილი ($10\,000 - [(1\,200\,000 \cdot 1\%) - 6\,000]$) 4 000 ლარი არ ჩაითვლება, როგორც არაარსებითი დანაკარგი და შესაბამისად, იგი დაექვემდებარება ამავე თვეში დაბეგვრას.

ამასთან, ახლად რეგისტრირებულ გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს საგადასახადო ვალდებულებების დაზუსტების მიზნით, პირველივე სრული კალენდარული წლის შედეგებიდან გამომდინარე მე-2-ჯერ გადაიანგარიშოს არაარსებითი დანაკარგები. ამ მიზნით:

პირველ რიგში გამოითვლება გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თვიდან (ივნისი/2020) პირველივე სრული კალენდარული წლის ბოლომდე (დეკემბერი/2021) პერიოდში გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტებიდან რეალიზებული საქონლის (სურსათის) სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამის (1 500 000 ლარის) 1%, როგორც ამავე პერიოდის არაარსებითი დანაკარგი, რაც მოცემულ შემთხვევაში შეადგენს 15 000 ლარს.

15 000 ლარს, როგორც არაარსებითი დანაკარგის მაქსიმუმს, გამოაკლდება გადასახადის გადამხდელად რეგისტრაციის თვიდან (ივნისი/2020) მის შემდგომ პერიოდებში გამოვლენილი დანაკლისების ჯამი, 16 000 ლარი, მათ შორის:

- 2020 წლის ოქტომბერში გამოვლენილი დანაკლისი - 6 000 ლარი;
- 2021 წლის თებერვალში გამოვლენილი დანაკლისი - 10 000 ლარი.

შედეგად, რადგან ამ პერიოდის განმავლობაში გამოვლენილი დანაკლისის ჯამი (16 000 ლარი) აღემატება ამავე პერიოდში რეალიზებული საქონლის სარეალიზაციო ღირებულებათა ჯამის 1%-ს (15 000), ამ შემთხვევაში, უნდა დაიბეგროს მხოლოდ ამ თანხებს შორის სხვაობა (1 000 ლარი). ამასთან, ვინაიდან განსახილველი მაგალითის მიხედვით წინა პერიოდში, კერძოდ 2021 წლის თებერვლის თვეში, უკვე დაიბეგრა ამ სხვაობაზე მეტი დანაკლისი (4 000 ლარი), არაარსებითი დანაკარგის გადაანგარიშების მიზნით, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, 2021 წლის დასრულების შემდეგ, 2021 წლის თებერვლის თვის დეკლარაცი(ებ)ის დაზუსტების გზით, 3 000 ლარით შეამციროს დაბეგრილი დანაკლისი (4 000 ლარი).

მუხლი 7. სპეციალური წესი

1. არაარსებით დანაკარგს უთანაბრდება კალენდარული წლის ბოლოს გადაანგარიშების შედეგად შემცირებას დაქვემდებარებული დაბეგრილი დანაკლისი.

2. თუ გადასახადის გადამხდელს სურს, რომ საქონლის საბითუმო რეალიზაცია მოახდინოს იმავე ტერიტორიიდან (შენობა-ნაგებობიდან), სადაც განთავსებულია „ღია საწყობი“, აღნიშნული რეალიზაცია უნდა განხორციელდეს შესაბამისი საქონლის „ღია საწყობში“ შეტანის გარეშე.

3. წინამდებარე მეთოდური მითითება გამოიყენება იმ საქონლის (სურსათის) დანაკლისის მიმართ, რომლის ქურდობის ან/და უკანონო მოხმარების განმახორციელებელი პირი არ არის იდენტიფიცირებული.

4. წინამდებარე მეთოდური მითითება არ გამოიყენება:

ა) თუ განხორციელდა არაარსებითი დანაკარგის ფარგლებში შესაბამისი ზიანის/კომპენსაციის ვინმესთვის დაკისრება;

ბ) თუ არსებობს დანაკლისის გამომრიცხავი სხვა მტკიცებულება.

5. თუ გამოვლენილი დანაკლისი მოიცავს როგორც დღგ-ით დასაბეგრ, ისე დღგ-ისგან გათავისუფლებულ საქონელს (სურსათს), თითოეულ დანაკლისში არაარსებით დანაკარგად პირველ რიგში ჩაითვლება დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის (სურსათის) დანაკლისი. ამასთან, წლიური გადაანგარიშების შემთხვევაში, აღნიშნული რიგითობა შენარჩუნდება კვლავ თითოეული დანაკლისის მიმართ (**მაგალითი N10**).

მაგალითი N10

ფაქტობრივი გარემოება

შპს „X“-ის საგადასახადო რეგისტრაციის პერიოდი სრულად მოიცავს 2020-2021 წლებს და მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში, ორი სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტიდან საწარმო ახორციელებდა საქონლის (სურსათის) რეალიზაციას „ღია საწყობის“ პრინციპით.

მოცემულ პირობებში, შპს „X“-ის 2020 წლის შემოსავალმა შეადგინა 1 000 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე), ხოლო 2021 წლის შემოსავალმა 1 350 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ ორივე სავაჭრო ობიექტში ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2021 წლის მაისის თვეში, ერთ-ერთ მათგანში გამოვლინდა დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით, ჯამში 12 000 ლარი. მათ შორის:

- დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის (სურსათის) დანაკლისი 9 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).
- დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის (სურსათის) დანაკლისი 3 000 ლარი.

ამასთან, ამავე წლის აგვისტოს თვეში, ერთ-ერთ ობიექტში კვლავ გამოვლინდა დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით, ჯამში 3 000 ლარი. მათ შორის:

- დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის (სურსათის) დანაკლისი 2 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).
 - დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის (სურსათის) დანაკლისი 1 000 ლარი.
- 2021 წლის დანარჩენ თვეებში დანაკლისი არ გამოვლენილა.

შეფასება და შედეგი

წინამდებარე მეთოდური მითითების მიზნებისთვის, თუ გამოვლენილი დანაკლისი მოიცავს როგორც დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის (სურსათის) დანაკლისს, ისე დღგ-ისგან გათავისუფლებული საქონლის (სურსათის) დანაკლისს, არაარსებითი დანაკარგის ოდენობად პირველ რიგში ჩაითვლება დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის (სურსათის) დანაკლისი.

კერძოდ, შპს „X“-ის 2021 წლის არაარსებითი დანაკარგი იქნება $(1\,000\,000 \cdot 1\%)$ 10 000 ლარი. შესაბამისად, 2021 წლის მაისის თვეში გამოვლენილი 12 000 ლარის დანაკლისიდან მხოლოდ $(12\,000 - 10\,000)$ 2 000 ლარი:

- აისახება დღგ-ის დეკლარაციის გათავისუფლებული ბრუნვის შესაბამის გრაფაში/გრაფებში და არ დაიბეგრება.

- აისახება მოგების გადასახადის დეკლარაციის შესაბამის გრაფაში და დაიბეგრება.

რაც შეეხება 2021 წლის აგვისტოს თვეს, 3 000 ლარის დანაკლისიდან:

- 2 000 ლარი აისახება დღგ-ის დეკლარაციის დასაბეგრი ბრუნვის შესაბამის გრაფაში და დაიბეგრება, ხოლო 1 000 ლარი აისახება დღგ-ის დეკლარაციის გათავისუფლებული ბრუნვის შესაბამის გრაფაში/გრაფებში და არ დაიბეგრება.

- 3 000 ლარივე სულად აისახება მოგების გადასახადის დეკლარაციის შესაბამის გრაფაში და დაიბეგრება.

ამასთან, ვინაიდან 2021 წლის შედეგებით სახეზეა რეალიზაციის მოცულობის არსებითი ზრდა (35 პროცენტი) და გადაანგარიშებას დაქვემდებარებული არაარსებითი დანაკარგის ზღვარი შეადგენს $(1\,350\,000 \cdot 1\%)$ 13 500 ლარს, არაარსებითი დანაკარგის გადაანგარიშების მიზნით, გადასახადის გადამხდელს უფლება აქვს, 2021 წლის დასრულების შემდეგ, $(13\,500 - 10\,000)$ 3 500 ლარით შეიმციროს 2021 წელში დაბეგრილი დანაკლისები, კერძოდ, 3 500 ლარიდან 2 000 ლარით სრულად შეიმციროს 2021 წლის მაისის თვის დანაკლისი (2 000 ლარი), ხოლო დარჩენილი $(3\,500 - 2\,000)$ 1 500 ლარით - ნაწილობრივ შეიმციროს 2021 წლის აგვისტოს თვის დანაკლისი (3 000 ლარი).

ამასთან, არაარსებით დანაკარგში დღგ-ით დასაბეგრი საქონლის (სურსათის) დანაკლისის რიგით პირველი ასახვის უპირატესობა შენარჩუნდება კვლავ თითოეული დანაკლისის მიმართ, ამდენად:

- 2021 წლის მაისის თვის დღგ-ის დეკლარაციის დაზუსტების გზით, გათავისუფლებული ბრუნვის შესაბამისი გრაფა/გრაფები შემცირდება 2 000 ლარით.

- 2021 წლის მაისის თვის მოგების დეკლარაციის დაზუსტების გზით, სრულად შემცირდება დაბეგრილი დანაკლისი (2 000 ლარი).

- 2021 წლის აგვისტოს თვის დღგ-ის დეკლარაციის დაზუსტების გზით, ნაწილობრივ, 1 500 ლარით შემცირდება დასაბეგრი ბრუნვის შესაბამის გრაფა/გრაფებში ასახული და დაბეგრილი დანაკლისი (2 000 ლარი), ხოლო დღგ-ის დეკლარაციის გათავისუფლებული ბრუნვის შესაბამის გრაფაში/გრაფებში ასახული დანაკლისი 1 000 ლარი უცვლელად დარჩება.

- 2021 წლის აგვისტოს თვის მოგების დეკლარაციის დაზუსტების გზით, ნაწილობრივ, 1 500 ლარით შემცირდება დაბეგრილი დანაკლისი (3 000 ლარი).

6. წინამდებარე მეთოდური მითითება გამოიყენება 2020 წლის 1 იანვრიდან გამოვლენილი სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების დანაკლისების მიმართ (მაგალითი N11).

მაგალითი N11

ფაქტობრივი გარემოება

შპს „X“-ის საგადასახადო რეგისტრაციის პერიოდი სრულად მოიცავს 2019-2020 წლებს და მთელი ამ პერიოდის განმავლობაში, სხვადასხვა სავაჭრო ობიექტებიდან საწარმო ახორციელებდა საქონლის (სურსათის) რეალიზაციას „ღია საწყობის“ პრინციპით.

მოცემულ პირობებში, შპს „X“-ის 2019 წლის შემოსავალმა შეადგინა 1 000 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შპს „X“-ის ან/და საგადასახადო ორგანოს მიერ გადასახადის გადამხდელის სავაჭრო ობიექტში ჩატარებული ინვენტარიზაციის შედეგად, 2019 წლის ოქტომბრის თვეში გამოვლინდა საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, საბაზრო ღირებულებით (დღგ-ის გარეშე), 3 000 ლარი, ხოლო 2020 წლის მაისის თვეში - 5 000 ლარი (დღგ-ის გარეშე).

შეფასება და შედეგი

არაარსებითი დანაკარგის გამოანგარიშების მიზნით, 2020 წლის მაისის თვის არაარსებითი დანაკარგი იქნება $(1\,000\,000 \cdot 1\%) = 10\,000$ ლარი, ამასთან, პირი უფლებამოსილია აღნიშნული ზღვარი გამოიყენოს მხოლოდ 2020 წლის 1 იანვრიდან გამოვლენილი საქონლის (სურსათის) დანაკლისის (5 000 ლარის) მიმართ.

შესაბამისად, 2020 წლის 1 იანვრამდე, კერძოდ, 2019 წლის ოქტომბრის თვეში გამოვლენილი საქონლის (სურსათის) დანაკლისი, 3 000 ლარი დაექვემდებარება ამავე თვეში (ოქტომბერი/2019) დაბეგვრას.

